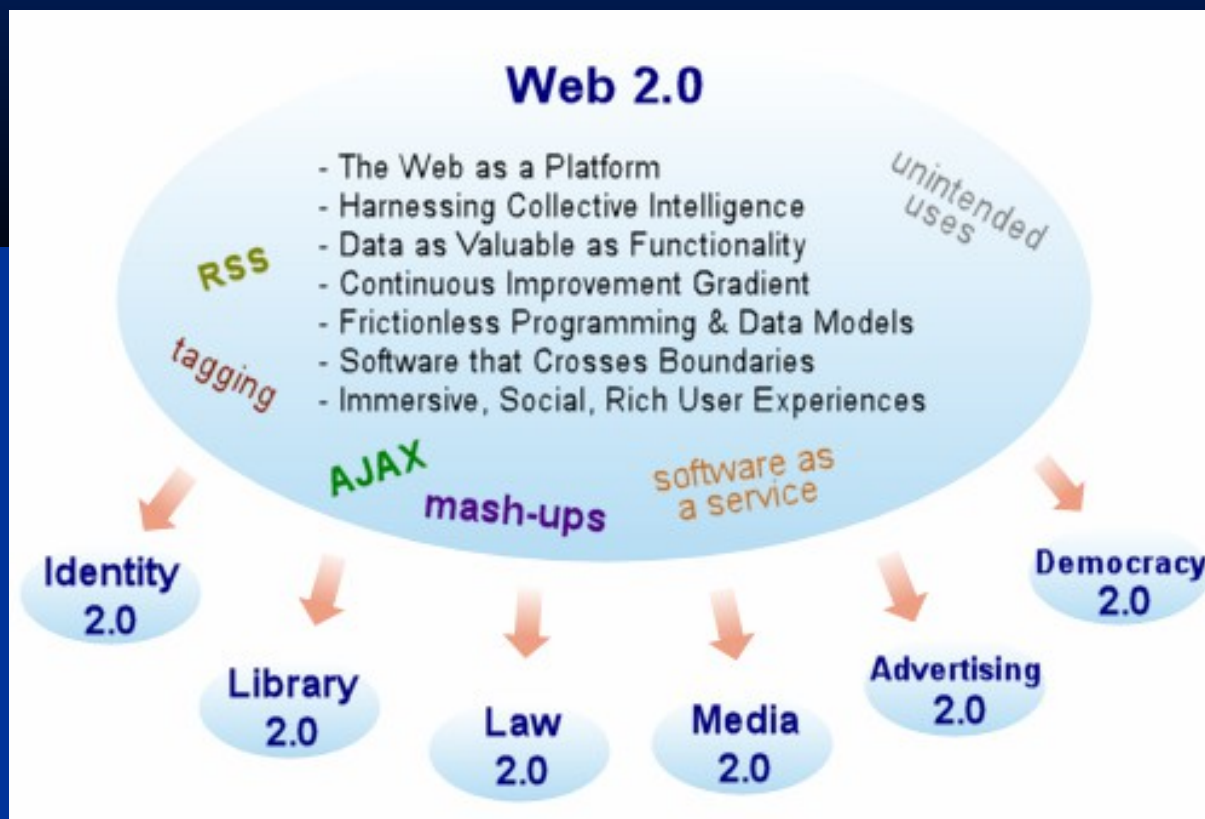

Splet 2.0 in družabna omrežja

Splet 2.0

- Tim O'Reilly: konferenca Web 2.0 (2004)
- “Druga generacija” na spletu temelječih skupnosti in spletnih storitev
 - Spletni dnevniki (blogi), spletne skupnosti, *podcasting*, *wiki*, RSS viri, itd.
 - Omogočanje in spodbujanje ustvarjalnosti, sodelovanja, deljenja (*sharing*) med uporabniki
 - Ne gre za nadgradnjo spleta v tehničnem smislu, temveč za spremembo v njegovem zaznavanju in uporabi !

Značilnosti Spleta 2.0

Splet kot platforma

- Dostop do storitev preko spletnega brskalnika: Google Docs, Facebook, Flickr, Delicious...
- Personalizirana, dinamična, “*data driven*”, funkcijsko bogata spletna mesta
- Kontinuirni razvoj (večne ‘beta’ verzije)
- Odprtokodna programska oprema in odprti standardi

Izkoriščanje kolektivne inteligence

- Modrost množic
 - Različnost mnenj
 - Neodvisnost
 - Decentraliziranost
 - Združevanje
- Uporaba značk (*social tagging*) - *folksonomies*
 - Flickr
 - Delicious

Podatki enako pomembni kot funkcionalnost

Izkoristi svoje edinstvene podatke...

- Amazon – personalizirana priporočila

- Google

... in jih deli z drugimi

- *Web Services & APIs - REST, SOAP, etc*

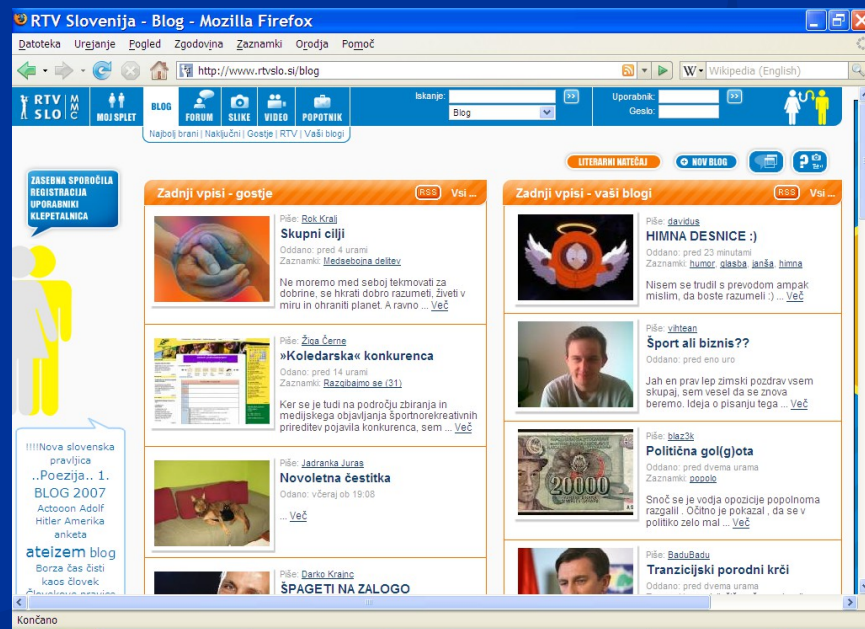
Millenials / Y Generation / iGen

Mladi, rojeni med poznimi 70-imi in sredino 90-ih let 20. st.

- Vizualno obdelovanje informacij
- Večopravilnost (*multitasking*)
- Množična uporaba Web 2.0 aplikacij (*social software*)
- “Nomadska” uporaba tehnologij najrazličnejših platform (kadarkoli, kjerkoli)

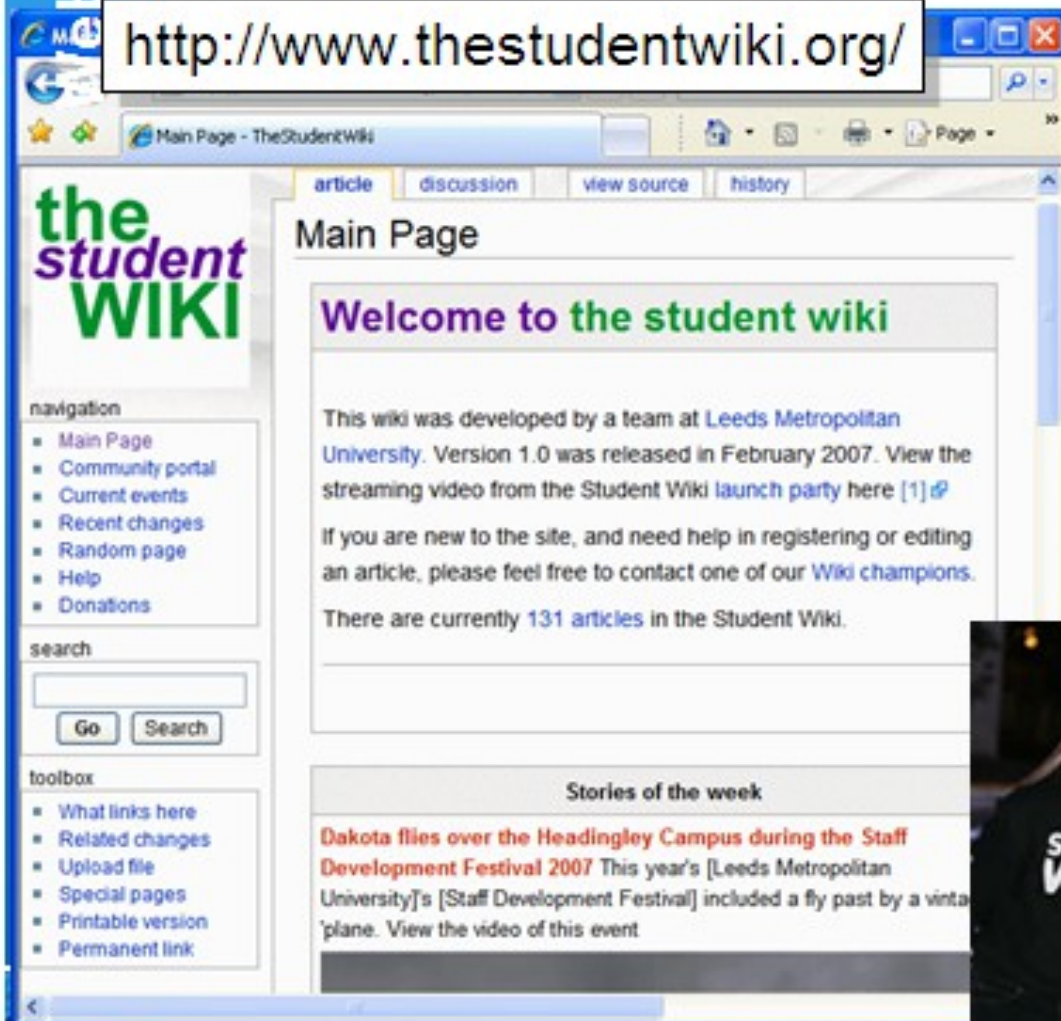
Spletni dnevniki - blogi

- Objava tekstov, slik in drugih vsebin na spletu v obliki dnevnika, ki ga lahko bere vsakdo
- Prijazna uporaba tako do avtorja kot do obiskovalcev
- Avtorji opisujejo lastni, subjektivni pogled na svet, obiskovalci podajajo svoja mnenja
- Decembra 2007 iskalnik blogov *Technorati* indeksiral več kot 112 mio blogov

Wikis

<http://www.thestudentwiki.org/>

Wiki – a collaborative Web-based authoring tool

Leeds Metropolitan University launched a student wiki in Feb 2007 - and had a high profile launch

A centre of expertise in digital information management

RSS

- Tehnologija na podlagi XML-a, ki omogoča samodejno obveščanje o naročenih temah
 - RSS opozori o novem članku ali novici, ne da bi bilo potrebno obiskati spletno stran
- Odjemalec – program – za RSS datoteke izpisuje informacije, ki jih pridobi iz raznih RSS kanalov oz. virov (šport, zabava, tehnologija, itd.)
 - RSS Bandit
 - Feedreader
 - Živi zaznamki (*Live bookmarks*) – Mozilla Firefox

Navidezne skupnosti in družabna omrežja

- Računalniki povezani med seboj s pomočjo omrežja (npr. internet) omogočajo različne oblike socialnih interakcij in *on-line* druženja
- Spletna mesta, ki jih ustvarjajo oz. soustvarjajo uporabniki (UGC - *User generated content*) – interaktivnost !
- www.classmates.com – prva družabna spletna skupnost (1995)
 - Pomaga članom pri iskanju, povezovanju in ohranjanju stikov s prijatelji in znanci iz njihovega življenja

Možnosti soustvarjanja vsebin in sodelovanja uporabnikov

- Dvosmerna komunikacija
- Dodajanje komentarjev
- Sodelovanje na forumih
- Dodajanje slik, video posnetkov
- Ocenjevanje prispevkov
- Označevanje (*tagging*) vsebine
- Povezovanje z ostalimi obiskovalci spletnega mesta
- Izmenjava mnenj
- Gradnja mreže kontaktov

Oblike navideznih skupnosti – Social software

- **Usenet** (novičarske skupine)
 - Ena prvih (1979) decentraliziranih, porazdeljenih arhitektur diskusijskih skupin
- **Elektronska oglasna deska** (*Bulletin Board System, BBS*)
 - Dostopanje do datotek in uporaba konferenc, povezovanje uporabnikov s pomočjo modema
 - Aktualno od začetka 80-ih do sredine 90-ih, ko se razširi svetovni splet

Oblike navideznih skupnosti (2)

- **Spletni dnevniki (blogi)**
 - MySpace
 - Blogger
 - LiveJournal
- **Navidezni svetovi/mesta**
 - Second Life
- **Trenutno sporočanje**
(*Instant messaging, IM*)
 - ICQ
 - Yahoo! Messenger
- **MMORPG** (*Massively multiplayer on-line role-playing game*)
 - World of Warcraft
 - EverQuest
- **Omrežje vsak z vsakim**
(*Peer-to-peer, P2P*)
 - Kazaa
 - Napster
 - BitTorrent
 - eMule

Oblike navideznih skupnosti (3)

- **Wiki**
 - Wikipedia
- **Svetovni splet**
 - eBay
 - GeoCities
- **Internetna trgovina**
 - Amazon.com

Družabna omrežja - portali oz. storitve

- Bebo (navezovanje stikov s sošolci, prijatelji)
- Broadcaster.com (izmenjava video posnetkov, klepet preko spletnih kamer)
- Facebook (stiki; sprva le za harvardski kolidž, zdaj brez omejitev)
- Flickr (izmenjava fotografij)
- Friendster (stiki)
- LinkedIn (poslovni stiki)
- LiveJournal (blogi)
- MySpace (stiki)
- YouTube (video)
- Twitter (mikroblogi)

Skupne značilnosti družabnih omrežij

■ **Ustvarjanje profila**

- Večina storitev zahteva vnos e-naslova
- Povezava do in uporaba računa pri Googlu ali Yahooju
- Ustvarjanje uporabniškega imena in gesla za bodoče uporabe te storitve

■ **Profil se poveže z drugimi**

- Profil na ogled drugim uporabnikom
- Različni nivoji dostopa do informacij vsebovanih v profilu

Podrobnosti profila

■ Osebni podatki

- Ime in priimek, starost, spol, višina, etnična pripadnost, kraj trenutnega/stalnega bivanja
- Ena ali več osebnih fotografij
- Spolna usmerjenost, zakonski stan, verska opredeljenost

■ Kontaktni podatki

- Elektronski naslov
- Naslov(i) za trenutno sporočanje – IRC, ICQ, Skype
- Št. mobilnega in stacionarnega telefona

Podrobnosti profila (2)

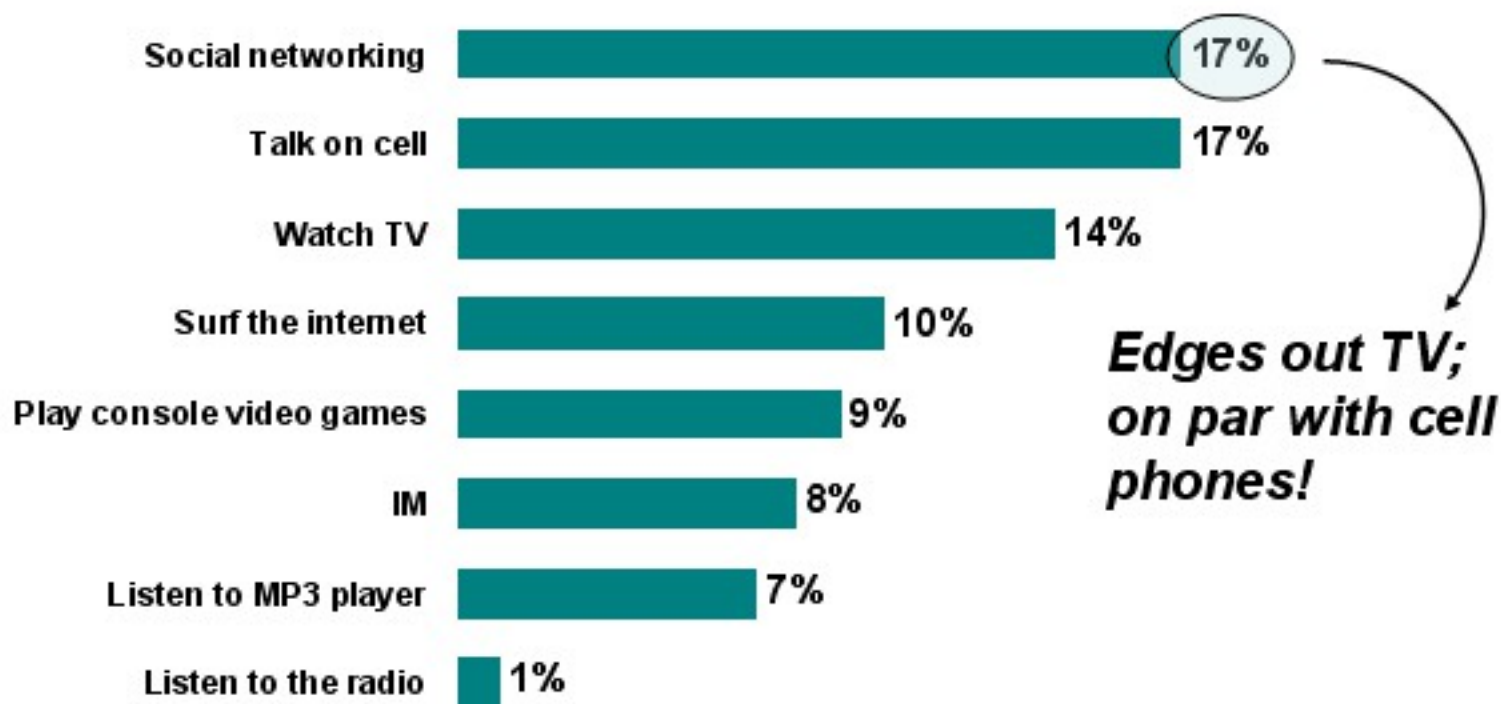
■ Osebnostne značilnosti

- Aktivnosti, interesi
- Koga želim spoznati?
- Priljubljena glasba / filmi / knjige / TV oddaje
- Spretnosti, znanja

■ Družbeno ozadje (*networking background*)

- Šola / fakulteta
- Pretekla / trenutna zaposlitev
- Tečaji
- Strokovno samoovrednotenje (*self-tagging*)

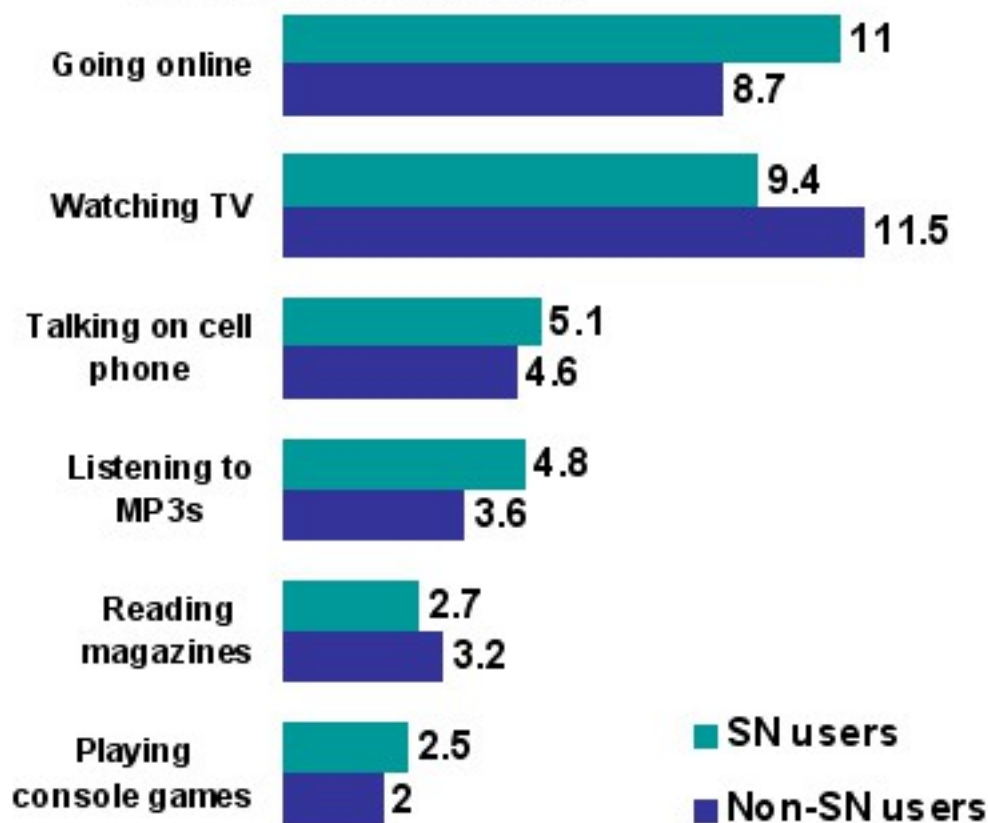
If you had 15 minutes of time, which activity would you most like to do?

Base: Social networking users, ages 14-29 (2,081)

Social Networking Alters Media Mix

Weekly hours spent...

The social networking phenomenon: users' media mix alters: less TV and magazines, more online and sociability generally:

Since beginning to social network, users report:
31% **increased** 'net usage
26% **increased** email

20% **decreased** gaming
16% **decreased** TV

Base: Social networking users (2,805), non-users (431)

SN Sites as the Key for Video Distribution

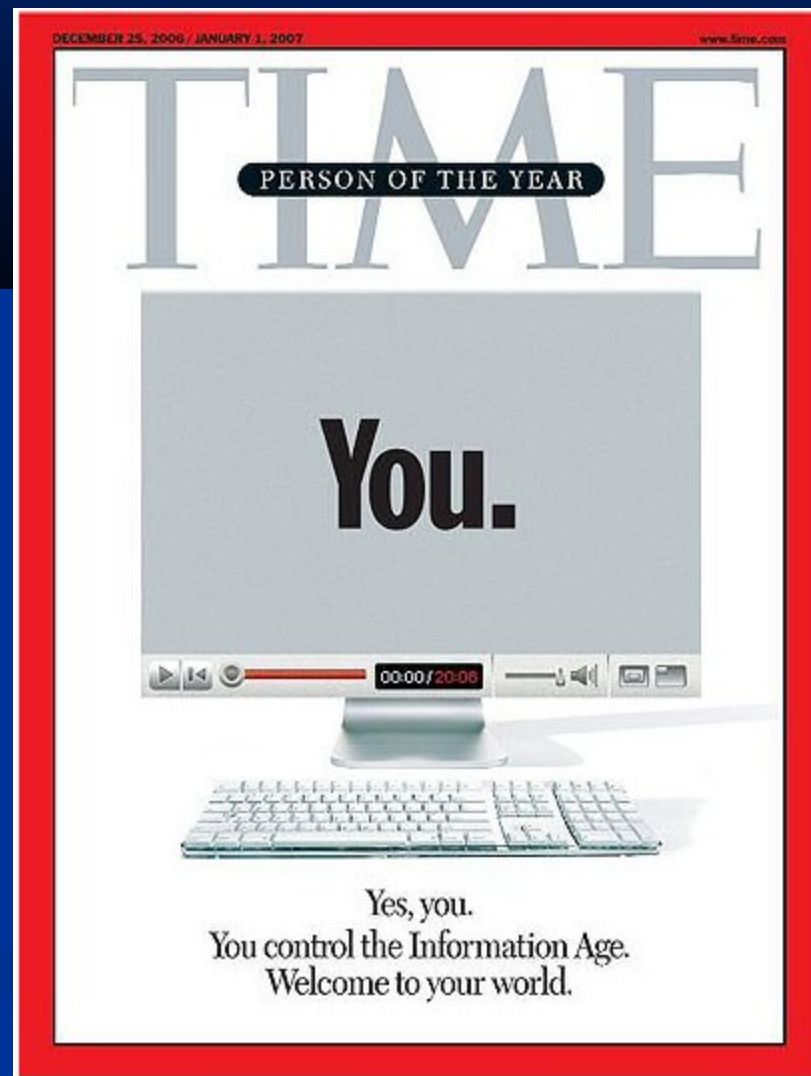
Streaming TV beginning to replace Traditional TV use in leading segments

- 37% of SN users have watched or downloaded on-line video
 - Among those that watch on line, watch it on:
 - 78% YouTube
 - 40% MySpace
 - 25% Network Channel Site
 - 23% Google Video
- Strong synergy between Internet and On-line Video Use
 - 40% watch video on-line because they can do it while surfing the internet
- Streaming TV is still used less than downloaded video
 - 20% overall use
 - 16% have substituted Streaming TV for traditional TV use
- 50% of users watch ABC Shows on streaming media
 - Fox is 24%
 - Highest use of streaming media for Fox among some key SN segments

Družbeni vidiki interneta

- Vedno večji pomen slehernega posameznika pri:

- izmenjavi informacij
- vplivu na medije
- sooblikovanju informacijske dobe

Splet 3.0

■ Prihodnost svetovnega spleta

- Semantični splet (*Semantic web*)
- Vseprisotna povezljivost – mobilni internetni dostop, mobilne naprave
- Inteligentne aplikacije – procesiranje naravnega jezika, avtonomni agenti
- ???

Literatura

- Seznam družabnih omrežij:
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites
- Splet 2.0 in družabna omrežja:
www.cs.pitt.edu/~chang/265/seminar06/dillon.ppt
- Družabna omrežja (in druge tehnologije Spleta 2.0) “in Plain English”:
<http://www.commoncraft.com/video-social-networking>